

HRVATSKI ZAVOD
ZA ZAPOSŁJAVANJE

Analitika i statistika zapošljavanja osoba s invaliditetom

iz aspekta Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje

Martina Sajko Olovec, mag. rehab. edu.

rukovoditeljica Odjela za osobe s invaliditetom, profesionalnu rehabilitaciju i ranjive skupine

Zagreb, 29. studenog 2022. godine

Brojke koje govore koliko su nam osobe s invaliditetom važne u kontekstu tržišta rada

Indicators	PwDs(%)	All persons (%)
The employment rate (age 20-64)	51.3	71.5
Unemployment rate (age 20-64)	17.3	9.5
Activity rate (20-64)	62.0	79.0
At risk of poverty after social transfers: < 60% of the median national. Age 16+	21.1	16.2
At risk of poverty or exclusion: Persons at-risk-of-poverty after social transfers, severe material deprivation, or very low work intensity. Age 16+.	28.4	20.8

Source: European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion, Grammenos, S., *European comparative data on Europe 2020 and persons with disabilities: labour market, education, poverty and health analysis and trends, 2022*, <https://data.europa.eu/doi/10.2767/48279>

HRVATSKI ZAVOD
ZA ZAPOSŁJAVANJE

- više od 50 % radnih mjesta isključuje OSI
- EU: 51,3% svih OSI imalo neki oblik zaposlenja, dok je taj postotak kod osoba bez invaliditeta 71,5%
- prema WHO 8 od 10 OSI **nisu** na tržištu rada, za razliku od osoba bez invaliditeta (3 od 10)
- u RH, na dan 1. rujna 2022. živi **624.019** OSI - 16 % stanovništva (izvor: HZJZ)
- od tog broja 268.911 (43,1%) osoba u radno-aktivnoj dobi (20 - 64 godine)
- 15.813 OSI upisanih u Očevidnik zaposlenih OSI (HZMO) koji zadovoljavaju uvjete za kvotu – 5,9%
- u evidenciji nezaposlenih HZZ-a krajem listopada 2022. - 6.533

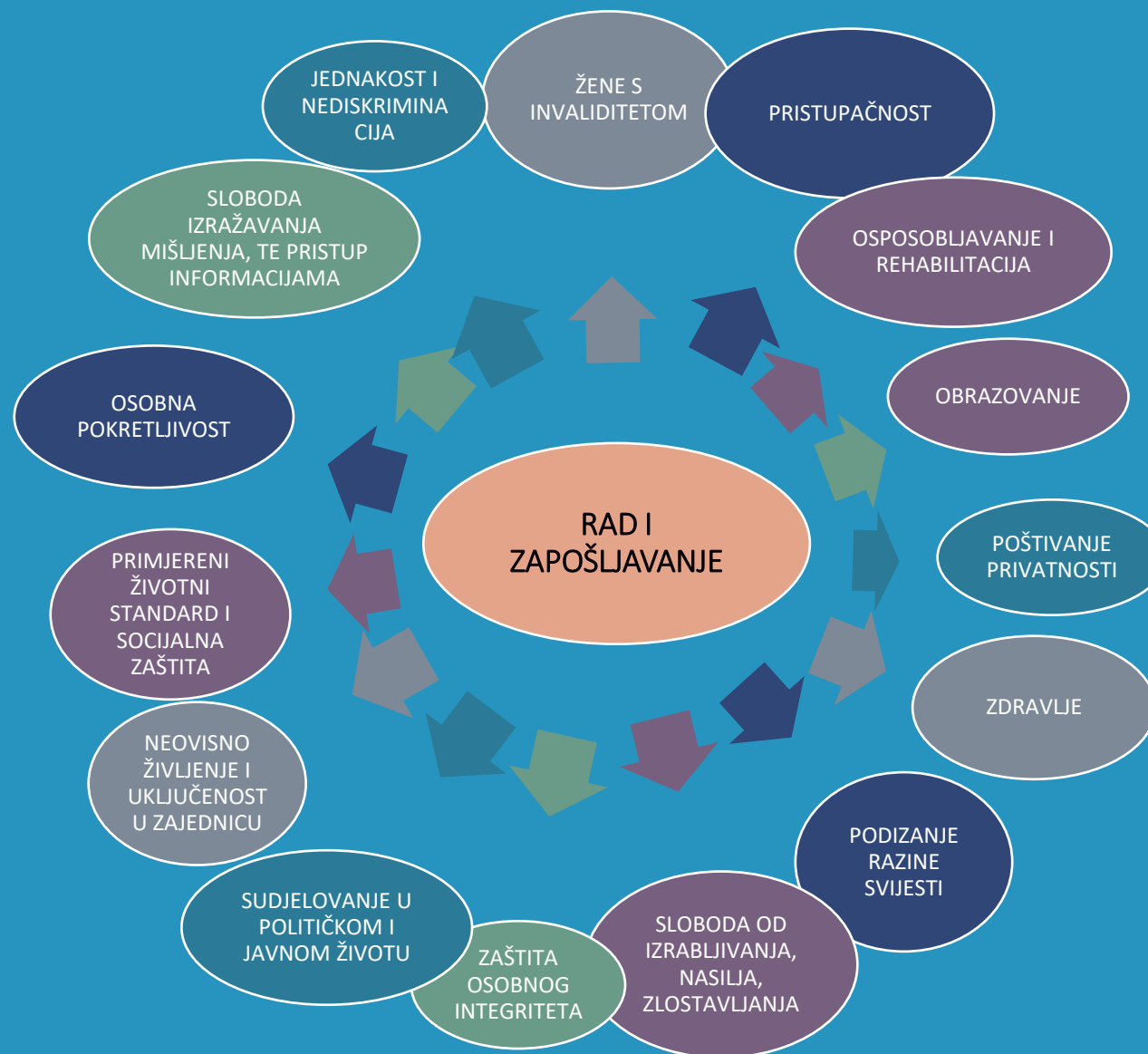
GDJE SU OSOBE S INVALIDITETOM??

- 68,5% je dugotrajno nezaposlenih

Ogromni potencijal za radnu snagu i otkrivanje skrivenih talenata

UN Konvencija o pravima osoba s invaliditetom

- Europski stup socijalnih prava (2017)
https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_hr - Akcijski plan
- Europska strategija za prava OSI 2021-2030 (EK, 2021)
<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>
- Paket o zapošljavanju osoba s invaliditetom za poboljšanje ishoda na tržištu rada za osobe s invaliditetom (EK, rujan 2022)
<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1597&langId=en>
- Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za OSI 2021-2027
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_12_143_2440.html

Modeli zapošljavanja osoba s invaliditetom

- Otvoreno tržište rada
- Pod posebnim uvjetima uz osiguravanje razumne prilagodbe
integrativna/zaštitna radionica
- *Programi socijalnog uključivanja*

Uloga Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

- ❖ **Aktivnosti posredovanja pri zapošljavanju** u državi i inozemstvu (*EURES*)
- ❖ Poticanje zapošljavanja i samozapošljavanja putem **mjera aktivne politike zapošljavanja**, uključujući obrazovanje, strukovno osposobljavanje, usavršavanje, vouchere i drugo

<http://mjere.hr>
- ❖ **Profesionalno informiranje/savjetovanje** nezaposlenih osoba i drugih osoba pri odabiru karijere i zanimanja – priprema za zapošljavanje, profesionalno usmjeravanje i profesionalna rehabilitacija
- ❖ **Financijska i pravna pomoć** nezaposlenim osobama – (novčana naknada, novčana pomoć za vrijeme obrazovanja, osposobljavanja, profesionalne rehabilitacije, **novčana pomoć za nezaposlene OSI**)
- ❖ **Praćenje i analiza** situacije na tržištu rada

Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO) za razdoblje od 2021.-2026.

- značajan doprinos HZZ-a u osmišljavanju reformskih investicija, koje se ostvaruju kroz dvije komponente:

1. „Javna uprava, pravosuđe i državna imovina“

- ❖ Digitalizacija i informatizacija HZZ-a

2. „Tržište rada i socijalna zaštita“ :

- ❖ Razvoj i provedba novih ciljanih mjera aktivne politike zapošljavanja za potrebe zelene i digitalne tranzicije tržišta rada,
- ❖ **Jačanje sustava uključenja i praćenja ranjivih skupina na tržištu rada kroz unaprjeđenje poslovnih procesa HZZ-a,**
- ❖ Uspostava i provedba sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba

Mjere za sve.

Potpore za 2022. godinu: zeleno i digitalno, Biram Hrvatsku...

Usluge HZZ-a

Potrebe osobe s invaliditetom

HRVATSKI ZAVOD
ZA ZAPOSŁJAVANJE

- Radionice s ciljem stjecanja vještina aktivnog traženja posla
- Rad na motivaciji – stvaranje/razvijanje osjećaja obveze, zadavanje jednostavnih zadataka (izrada životopisa, pripremni razgovori za intervju)
- Učestaliji osobni dolasci, zajedničko pretraživanje natječaja, pomoć u prijavi i razumijevanju uvjeta rada
- Mjere aktivne politike zapošljavanja
- Uključivanje u projektne aktivnosti različitih institucija (URIHO, ZOSI..)
- Obrazovni vaučeri
- EURES savjetovanja za rad u inozemstvu
- Profesionalna rehabilitacija

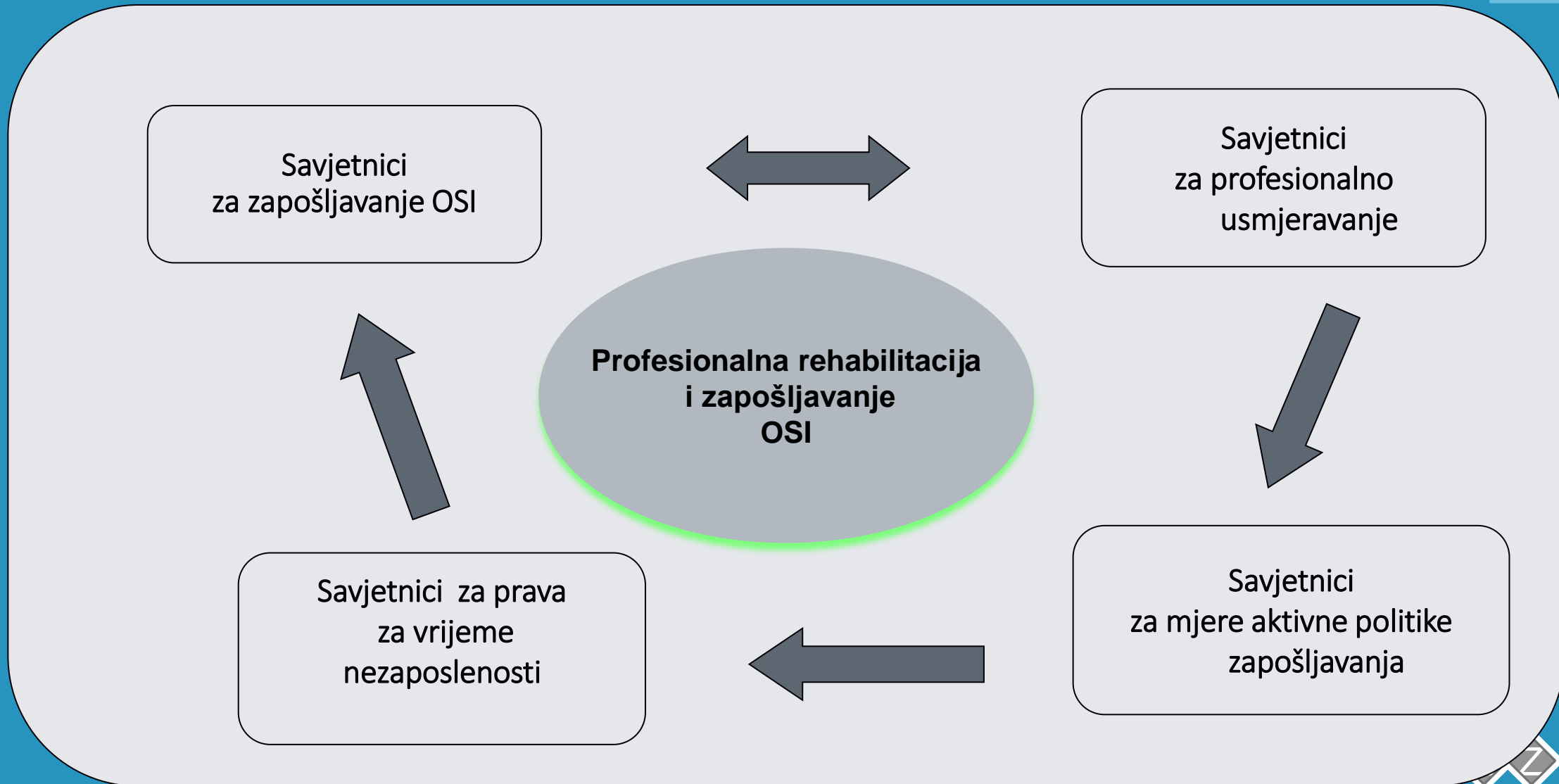
Prilagodbe postojećih procedura:

Razrađene tri interne upute

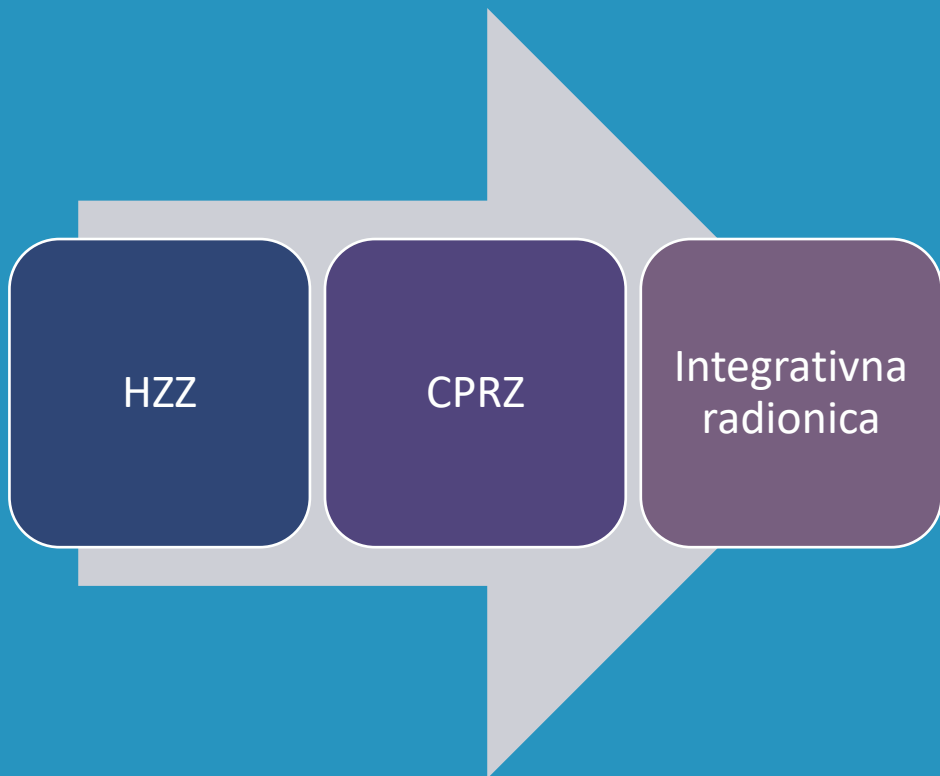
- ❖ Invaliditet u odnosu na rad (identifikacija osoba, informiranje - uloga savjetnika za zapošljavanje OSI)
- ❖ Upućivanje na rehabilitacijsku procjenu kao temeljnu uslugu profesionalne rehabilitacije (identifikacija OSI, prikupljanje potrebne dokumentacije, narudžbenica)
- ❖ Ostvarivanje prava na profesionalnu rehabilitaciju - uključivanje u daljnje usluge profesionalne rehabilitacije (prihvaćanje IP, Zahtjev za ostvarivanje prava na profesionalnu rehabilitaciju/Rješenje o pravu na profesionalnu rehabilitaciju-upravni postupak; Zahtjev za priznavanje prava na novčanu pomoć i troškove prijevoza/Rješenje o pravu na novčanu pomoć, Ugovor s CPR, Ugovor s korisnikom)

Multidisciplinarni tim za profesionalnu rehabilitaciju u područnoj službi/područnom uredu – Povjerenstvo za prava nezaposlenih OSI

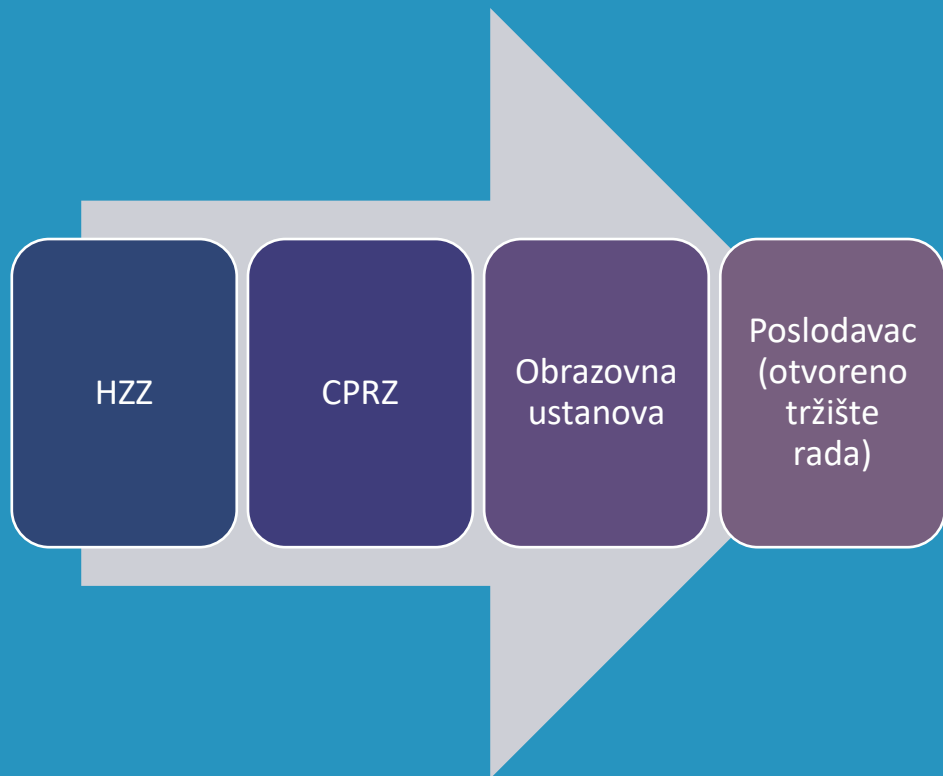
Primjer uspješne rehabilitacije sa zapošljavanjem

- Nezaposlena osoba – završena OŠ, F84.5, osnove engleskog jezika i snalaženja na računalu
- Procjena savjetnice – potreba rehabilitacijske procjene, jer ne pokazuje kompetencije/sposobnosti zapošljavanja na otvorenom tržištu rada, ali iskazuje motiviranost za radom na poslovima koji odgovaraju aktivnostima organiziranim u Radnom centru
- Na temelju rehabilitacijske procjene predložena usluga Radnog centra na 6 mjeseci – poslovi pomoćnog radnika unutar proizvodnog procesa sa stručnom praksom u LABTEX d.o.o.
- Uz demonstraciju uspješno savladava jednostavne pomoćne poslove (brojanje vrećica, lijepljenje deklaracija, punjenje jastuka, pakiranje obuće u transportne kutije)
- Izdano rješenje o pravu na profesionalnu rehabilitaciju
- Za vrijeme trajanja RC pravo na troškove prijevoza i novčanu pomoć
- Zaposlen pod posebnim uvjetima u integrativnoj radionici

Primjer uspješne rehabilitacije sa zapošljavanjem

- XY korisnica, 24 godine, kao srednjoškolka 2013. godine u prometnoj nesreći zadobila teške tjelesne povrede s posljedičnim gubitkom obje potkoljenice, psihičke tegobe izazvane posttraumatskim stresom
- prijavljena u evidenciju u 2019. nakon završetka SŠ bez prethodnog radnog iskustva sa zvanjem veterinarskog tehničara
- individualna savjetovanja i informiranje korisnice
- U 10./2019. upućena je u CPR na temeljnu uslugu: Rehabilitacijsku procjenu
- visoka motiviranost za dodatna osposobljavanja i edukacije i to za administrativna zanimanja te za rad na projektima
- predložene su dvije usluge: 12. *Obrazovanje, osposobljavanje ili usavršavanje s kraćim obrazovnim programom* i 5. *Stručna podrška i praćenje tijekom obrazovanja i osposobljavanja ili usavršavanja s obrazovnim programom*
- prekvalificirana za zanimanje upravni referent, a potom osposobljena za poslove voditelja izrade i provedbe EU projekata
- od strane HZZ-a izdano rješenje o pravu na profesionalnu rehabilitaciju – mjesečno pravo na novčanu pomoć i troškove puta
- po završetku **prve prekvalifikacije zaposlena na administrativnim poslovima na otvorenom tržištu rada**

Zaključci nakon profesionalne rehabilitacije

- ostvaren je krajnji cilj, odnosno zapošljavanje
- razvijene su kompetencije i usvojena nova znanja i vještine
- pozitivan utjecaj cjelokupnog procesa na poimanje osjećaja vlastite vrijednosti i doprinosa obitelji i društvu
- veće samopouzdanje i pozitivnija vlastita slika
- spriječeno daljnje socijalno isključivanje

Statistički pokazatelji na dan 31. listopada 2022.

- Ukupan broj nezaposlenih osoba s invaliditetom je **6.533**, od čega je 53,2% muškaraca, a 46,8% žena
- Najviše nezaposlenih osoba s invaliditetom je u dobi od 55-59 godina—12%
- Najviše nezaposlenih osoba s invaliditetom ima završeno srednjoškolsko obrazovanje u trajanju od 3 godine - ukupno 53,9%
- Najveći broj osoba s invaliditetom prijavljenih u evidenciji Zavoda nema evidentiranog radnog staža (30%) ili ima staž do godinu dana (17,9%)
- Većina osoba s invaliditetom su dugotrajno nezaposlene, odnosno prijavljene u evidenciju Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje više od 12 mjeseci (68,5%). Od tog broja, najveći broj osoba s invaliditetom prijavljen je u evidenciju Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje osam ili više godina (21,1%)
- Najveći broj nezaposlenih osoba s invaliditetom u evidenciji Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje su osobe s intelektualnim teškoćama (25,2%), zatim slijede osobe s kombiniranim oštećenjima (22,8%) te osobe s tjelesnim invaliditetom (19,1%)
- Na dan 31. listopada 2022. posredovanjem HZZ-a zaposleno je **2.705** osobe s invaliditetom (udio od 2,4%)

KRETANJE ZAPOSLENIH I NEZAPOSLENIH OSOBA S INVALIDITETOM PREMA EVIDENCIJI HZZ-A

Godina	Zaposleni na 31.12.	Nezaposleni 31.12.	Indeks kretanja zaposlenosti	Indeks kretanja nezaposlenosti
2016.	2.853	7.204	127,20	102,91
2017.	3.366	6.497	117,98	91,46
2018.	3.231	5.843	95,99	89,93
2019.	2.820	5.948	87,28	101,80
2020.	2.475	6.231	87,77	104,76
2021.	2.740	6.179	110,70	99,17
listopad 2022.	2.705	6.533	112 (u usporedbi s 10./2021.)	108,1 (u usporebi s 10./2021.)

Mjere aktivne politike zapošljavanja

1. Potpore za zapošljavanje

1.1. Potpore za zapošljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva/pripravništva

2. Potpore za usavršavanje

3. Potpore za samozapošljavanje

3.1. Potpore za proširenje poslovanja

4. Obrazovanje i osposobljavanje

4.1. Obrazovanje nezaposlenih osoba i ostalih tražitelja zaposlenja

4.2. Osposobljavanje na radnom mjestu

4.3. Osposobljavanje na radnom mjestu i u ustanovama za obrazovanje

4.4. Obrazovanje za temeljne vještine osobnog i profesionalnog razvoja

5. Javni rad

5.1 Javni rad – otklanjanje posljedica katastrofe uzrokovane potresom na područjima Sisačko-moslavačke županije

6. Potpore za očuvanje radnih mjesta

6.1. Potpore za očuvanje radnih mjesta u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, obuće, kože i drva

6.2. Potpore za skraćivanje radnog vremena

7. Stalni sezonac

Broj osoba s invaliditetom uključenih u mjere aktivne politike zapošljavanja

Godina	Uključeni u mjere aktivne politike zapošljavanja
2016.	1.480
2017.	1.433
2018.	1.648
2019.	1.525
2020.	1.019
2021.	1.560
listopad 2022.	1.559

Intervencija	Aktivni	Novouključeni	Ukupni
Javni rad	372	391	763
Obrazovanje	63	103	166
Očuvanje radnih mjesta	25	1	26
Osposobljavanje na radnom mjestu	22	28	50
Potpore	194	193	387
Potpore pripravnništvo	25	7	32
Samozapošljavanje	24	26	50
Stalni sezonac	29	21	50
Usavršavanje	11	24	35
Ukupno	765	794	1559

Potpora za zapošljavanje

Zavod dodjeljuje mjesečni paušalni iznos potpore, neovisno o stvarnom trošku poslodavca, sukladno razini obrazovanja i mogućnosti korištenja porezne olakšice za sufinanciranu osobu. Iznosi potpora mogu se povećati ili smanjiti i tijekom trajanja razdoblja sufinanciranja, a da se pritom ne treba pribaviti suglasnost podnositelja zahtjeva izmjene li se ili dopune propisi na temelju kojih su predmetni iznosi određeni, odnosno izračunati. OSI – 24 mjeseca/puno radno vrijeme

		Osoba bez završene osnovne škole i stečene kvalifikacije	Osoba sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem	Osoba sa zvanjima stečenim po programima visokoškolskog obrazovanja
Mjesečni paušalni iznos – s poreznom olakšicom	Ciljana skupina 1	1.870,00 kn	2.280,00,00 kn	2.860,00 kn
	Ciljana skupina 2	3.040,00 kn	3.710,00 kn	4.640,00 kn
Mjesečni paušalni iznos – bez porezne olakšice	Ciljana skupina 1	2.180,00 kn	2.660,00kn	3.330,00 kn
	Ciljana skupina 2	3.540,00 kn	4.330,00 kn	5.410,00 kn
Najniži mjesečni bruto 1 iznos plaće temeljem ugovora o radu za sufinanciranu osobu		4.687,50 kn bruto I iznos plaće	5.722,20 kn bruto I iznos plaće	7.152,75 kn bruto I iznos plaće

Čimbenici otežanog zapošljavanja vezani uz poslodavca

- ❖ nedostatna informiranost poslodavaca (najširi mogući bazen talenata, ne shvaćaju da prilagodbe omogućuju da zaposlenici daju maksimalni doprinos i da na taj način osiguravamo jednak tretman prema svima)
- ❖ božan da osobe s invaliditetom neće postići isti radni učinak kao ostali zaposlenici, da će češće izostajati s posla i češće doživljavati nezgode na radu – predrasuda
- ❖ Stvarne kompetencije potrebne za radno mjesto ↔ opis u oglasu za posao (generički opis)
- ❖ poslodavci ne žele prolaziti postupke ostvarivanja prava na poticaje; često nalaze da poticaji nisu dovoljno stimulirajući

Čimbenici otežanog zapošljavanja vezani uz osobu s invaliditetom

- ❖ nedostatak radnog iskustva, znanja i vještina za otvoreno tržište rada
- ❖ negativan stav prema traženju posla (naučena bespomoćnost)
- ❖ nisko samopoštovanje, samopouzdanje i motivacija za stečeno zanimanje
- ❖ zdravstvene teškoće koje ih ograničavaju u radu
- ❖ potreba za pomoći pri uvođenju u posao i tijekom rada
- ❖ strah od gubitka prava iz sustava socijalne skrbi

Projekti i partnerstva

- Područni uredi/službe Hrvatskog zavoda za zapošljavanje su sudjelovali, odnosno i dalje sudjeluju u provedbi kao partneri na Lokalnim inicijativama zapošljavanja, Programu zapošljavanja žena – „Zaželi“ i provedbi aktivnosti dosega i obrazovanja neaktivnih mladih osoba u NEET statusu - „Pronađi me“.
- Hrvatski zavod za zapošljavanje je s Europskim socijalnim fondom plus (ESF+) ušao u novo programsko razdoblje 2021-2027. Putem novog Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027. se Republici Hrvatskoj stavlja na raspolaganje 2,26 milijardi eura za ulaganja u područjima zapošljavanja, obrazovanja, socijalne politike i zdravstva
- Za programsko razdoblje ESF+ 2021-2027., Zavod kao korisnička institucija priprema i provodi projekte vezane uz financiranje mjera aktivne politike zapošljavanja kako bi se povećala stopa zaposlenosti te stekle vještine potrebne na tržištu rada posebice za ranjive skupine, razvojne projekte usmjerene unapređenju rada s korisnicima i digitalizaciji usluga HZZ-a sukladno trendovima, jačanju kapaciteta za upravljanje ljudskim potencijalima, unapređenje međunarodnog posredovanja (EURES), jačanje evaluacijskih kapaciteta i kapaciteta statističkog praćenja ukupne vrijednosti 568,5 milijuna eura
- NPOO
- Važnost suradnje i partnerstva s drugim državnim i javnim institucijama, Uredom POSI, OCD-ovima

HRVATSKI ZAVOD
ZA ZAPOSŁJAVANJE

Hvala na pažnji!

Hrvatski zavod za zapošljavanje
Croatian Employment Service

Savska cesta 64
10000 Zagreb

+385 1 6126 000

+385 1 6126 038

hzz@hzz.hr

www.hzz.hr

Martina Sajko Olovec

01/6126228

martina.sajko@hzz.hr

